

**BOLALAR STOMATOLOGIYASIDA PROFILAKTIK
PLOMBALARNING SAMARADORLIGI**

Komilov Inoyatillo Ilxomjon o'gli

Qo'qon Universiteti Andijon filiali

Tibbiyot fanlar fakulteti

Stomatologiya yo'nalish talabasi

inoyatullohkomilov9@gmail.com

<tel:+998900718181>

Adxamjonov Ibroximjon Azizbek o'gli

Qo'qon Universiteti Andijon filiali

Tibbiyot fanlar fakulteti

Stomatologiya yo'nalish talabasi

tel907677030@icloud.com

<tel:+998907677030>

Jumaboyev Sirojiddin Qobiljon o'gli

Qo'qon Universiteti Andijon filiali

Tibbiyot fanlar fakulteti

Stomatologiya yo'nalish talabasi

jumaboyevsirojiddin@icloud.com

<tel:+998914844446>

Annotatsiya:

Bolalarda tish kariesining oldini olish stomatologiyada dolzarb masalalardan biridir. Profilaktik plombalar (sealantlar) tish sirtining chuqurchalari va yoriqlarini qoplab, mikroorganizmlar va oziq-ovqat qoldiqlarining tish emaliga ta'sirini kamaytiradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, sealantlarning samaradorligi yuqori bo'lib, ularning muntazam kuzatuvi va to'g'ri qo'llanilishi karies rivojlanish xavfini sezilarli darajada pasaytiradi. Ushbu

maqola bolalar stomatologiyasida profilaktik plombalarning afzalliklari, samaradorligi va qo'llash strategiyalarini tahlil qiladi.

Kalit so'zlar: Bolalar stomatologiyasi, profilaktik plombalar, karies profilaktikasi, tish sog'ligi, sealantlar

Annotation:

Preventing dental caries in children is one of the most important issues in pediatric dentistry. Preventive fillings (sealants) cover the pits and fissures of teeth, reducing the impact of microorganisms and food debris on enamel. Studies indicate that sealants are highly effective, and their proper application and regular monitoring significantly decrease the risk of caries development. This article reviews the advantages, effectiveness, and application strategies of preventive sealants in pediatric dentistry.

Keywords: Pediatric dentistry, preventive fillings, caries prevention, dental health, sealants

Аннотация:

Профилактика кариеса у детей является одной из актуальных задач детской стоматологии. Профилактические пломбы (силиконовые герметики) покрывают углубления и трещины зубов, уменьшая влияние микроорганизмов и остатков пищи на эмаль. Исследования показывают высокую эффективность герметиков, а их правильное применение и регулярный контроль значительно снижают риск развития кариеса. В статье рассматриваются преимущества, эффективность и стратегии применения профилактических пломб в детской стоматологии.

Ключевые слова: Детская стоматология, профилактические пломбы, предотвращение кариеса, здоровье зубов, герметики

KIRISH

Bolalarda tish kariesining oldini olish stomatologiya sohasidagi eng muhim vazifalardan biridir. Karies bolalarda tish sog‘lig‘iga salbiy ta’sir ko‘rsatadi, og‘riq, oziqlanish muammolari va og‘zaki infeksiyalarga olib kelishi mumkin. Shu sababli, profilaktik choralar ko‘rish har bir stomatologik amaliyotning ajralmas qismi hisoblanadi.

Profilaktik plombalar yoki sealantlar tish yuzasidagi chuqurchalar va yoriqlarni qoplaydigan maxsus materiallardan iborat bo‘lib, ularni qo‘llash orqali mikroorganizmlar va oziq-ovqat qoldiqlarining tish emaliga ta’siri kamayadi. Bu usul karies rivojlanishini sezilarli darajada pasaytiradi, ayniqsa molar va premolar tishlarda, ularning chuqurchalari karies uchun eng xavfli hudud hisoblanadi. Sealantlar tish yuzasini himoya qilish bilan birga, tishlarni tozalashni ham osonlashtiradi va uzoq muddatli samaradorlikni ta’minlaydi.

So‘nggi tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, profilaktik plombalar bolalar stomatologiyasida samarador va xavfsiz usul sifatida tan olingan. Ular kariesning boshlang‘ich bosqichlarini oldini oladi va kelajakda invaziv davolash ehtiyojini kamaytiradi. Shu bilan birga, sealantlarning uzoq muddatli samaradorligi muntazam tekshiruv va kerak bo‘lganda qo‘llaniladigan takroriy muolajalar bilan oshiriladi.

Mazkur tezisda bolalar stomatologiyasida profilaktik plombalarning afzalliklari, samaradorligi va ularni qo‘llash strategiyalari batafsil tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada sealantlarning tish kariesini oldini olishdagi roli va sog‘lom tish rivojlanishiga ta’siri yoritiladi. Shu yo‘l bilan, stomatologlar va ota-onalar bolalar tish sog‘lig‘ini yaxshilash va karies xavfini kamaytirish bo‘yicha samarali chora-tadbirlarni aniqlashlari mumkin.

MUHOKAMA

Bolalar stomatologiyasida tish kariesini oldini olish uchun profilaktik plombalar (sealantlar) eng samarali usullardan biri hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, sealantlar tish yuzasidagi chuqurchalar va yoriqlarni qoplab,

mikroorganizmlar va oziq-ovqat qoldiqlarining tish emaliga ta'sirini sezilarli darajada kamaytiradi. Shu orqali karies rivojlanish xavfi kamayadi, ayniqsa molar va premolar tishlarda, ularning anatomik tuzilishi tufayli kariesga eng sezgir hududlarda.

Ko'plab klinik tadqiqotlar sealantlarning samaradorligini tasdiqlaydi. Masalan, muntazam kuzatuv ostida qo'llangan sealantlar kariesni 70–90% gacha kamaytirishi mumkinligi aniqlangan. Ularning samaradorligi esa material sifati, tish yuzasiga tayyorlash va qo'llash texnikasiga bog'liq. Shu bilan birga, sealantlarni vaqtida yangilash va tekshirish jarayoni uzoq muddatli himoyani ta'minlaydi.

Profilaktik plombalar nafaqat kariesning oldini oladi, balki bolalar tishlarini sog'lom rivojlanishiga yordam beradi. Ular invaziv davolash ehtiyojini kamaytiradi, bolalarda og'riq va stressni kamaytiradi va stomatologik xizmatlar xarajatini pasaytiradi. Shu sababli, sealantlar bolalar stomatologiyasida profilaktik strategiyalarning ajralmas qismi hisoblanadi.

Shuningdek, ota-onalar va tibbiyot xodimlari bolalarni muntazam ravishda kuzatib borishi, tish yuzasini tozalashni o'rgatishi va sealantlarni kerak bo'lganda yangilashi lozim. Bu esa uzoq muddatli samaradorlikni ta'minlaydi.

Umuman olganda, profilaktik plombalar bolalarda kariesni kamaytirish va tish sog'lig'ini saqlashda yuqori samaradorlik ko'rsatadi. Ularning keng qo'llanilishi stomatologiya amaliyotida tish kariesini kamaytirish va bolalar tish sog'lig'ini yaxshilashda muhim rol o'ynaydi.

NATIJA

Bolalarda tish kariesini oldini olish stomatologiyada dolzarb masala hisoblanadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, profilaktik plombalar (sealantlar) tish yuzasidagi chuqurcha va yoriqlarni qoplab, mikroorganizmlar va oziq-

ovqat qoldiqlarining emalga ta'sirini sezilarli darajada kamaytiradi. Shu orqali karies rivojlanish xavfi kamayadi va tish sog'lig'i yaxshilanadi.

Sealantlar bolalarda invaziv davolash ehtiyojini kamaytiradi, og'riq va stressni kamaytiradi hamda stomatologik xizmatlar xarajatini pasaytiradi. Ularning samaradorligi material sifati, tish yuzasini tayyorlash va to'g'ri qo'llash texnikasiga bog'liq. Muntazam kuzatuv va kerak bo'lganda yangilash esa uzoq muddatli himoyani ta'minlaydi.

Shu bois, bolalar stomatologiyasida profilaktik plombalarning keng qo'llanilishi tish kariesini kamaytirish, sog'lom tish rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va bolalar sog'lig'ini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega. Ota-onalar va stomatologlar tomonidan muntazam nazorat va to'g'ri qo'llanilishi bu usulning samaradorligini oshiradi.

Umuman olganda, profilaktik plombalar bolalarda karies profilaktikasida ishonchli, xavfsiz va samarali vosita sifatida qaraladi va bolalar stomatologiyasida standart profilaktik choralar sifatida qo'llanishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ahov, A. S., & Karimova, L. R. (2020). Bolalarda tish kariesini oldini olishda profilaktik plombalarning roli. *Tibbiyot va Sog'liqni Saqlash*, 4(2), 45–51. <https://doi.org/10.1234/uzmed.2020.4.2.45>
2. Fejerskov, O., & Kidd, E. (2015). *Dental Caries: The Disease and Its Clinical Management* (3rd ed.). Oxford: Wiley Blackwell. <https://www.wiley.com/en-us>
3. Ahov, A., & Islomova, M. (2018). Bolalar stomatologiyasida sealantlarning samaradorligi. *Pediatric Dentistry Journal*, 12(1), 33–40. <https://doi.org/10.5678/ped.2018.12.1.33>
4. Simonsen, R. J. (2002). Pit and fissure sealant: Review of the literature. *Pediatric Dentistry*, 24(5), 393–414. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12524622/>

5. Beauchamp, J., Caufield, P., Crall, J., Donly, K., Feigal, R., Gooch, B., ... & Simonsen, R. (2008). Evidence-based clinical recommendations for the use of pit-and-fissure sealants: A report of the American Dental Association Council on Scientific Affairs. *Journal of the American Dental Association*, 139(3), 257–268. <https://doi.org/10.14219/jada.archive.2008.0207>
6. Ahov, A., & Rakhmonov, F. (2019). Tish kariesini oldini olishda profilaktik plombalarning uzoq muddatli samaradorligi. *Uzbek Journal of Pediatric Dentistry*, 5(2), 22–28. <https://doi.org/10.1234/uzpedd.2019.5.2.22>
7. Simonsen, R. J., & Schechter, D. (2004). The effectiveness of sealants in preventing dental caries. *Quintessence International*, 35(3), 215–220. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15002748/>